

Országos Dózsa-siker

● Munkatársunktól

Tápiógyörgyén tartották az országos olasz nyelvi versenyt, amelynek eredményeképpen a Szegedi Dózsa György Általános Iskola összesítésben elnyerte a legeredményesebb iskola címet. Íme a szegediek helyezései – **élőbeszéd, 5-6. osztály:** 2. Vékony Dávid, 3. Tóth Zoltán. **7-8. osztály:** 2. Bezdán Csaba. **Szövegértés – 5-6. o.:** 3. Tóth Zoltán. **Vers- és prózamondás:** 1. Pasztuhov Zsuzsa, 2. Hegedűs Ágnes, 3. Tutrai Ilona. **Nyelvtani totó – 5-6. o.:** 1. Vékony Dávid, 2. Lupsea Éva, 3. Sánta Viktória. **7-8. o.:** 1. Takó Zsuzsa, 2. Pasztuhov Zsuzsa, 3. Kemendy Tímea. **Színjátékban az 5/a osztály** (Kovács Nóra, Monok Júlia, Nagy Tamás, Pávó Réka, Rózsa Viktor, Sándor Anett, Sohajda Viola, Szabó Enikő, Terhes Éva, Varga Ádám, Vukov Tamara) a 2. helyet szerezte meg. A Dózsa-csapat felkészítő tanárai: Ábrahám Anna, Kispál Judit és Radekné Márki Anna.

Naplegenda

● Munkatársunktól

A Naplegenda Társulás mutatkozik be május 12-én 20.30 órakor a régi zsinagógában az Alterra Kortárs Előadóművészeti Központ rendezvénysorozatának keretében. A világhírű zenei utazás címe: „Földrészek zenéje”.

„Legyen az ügyfelünk!”

● Munkatársunktól

Ma, csütörtökön 19.15 órakor ismét jelentkezik a Szegedi Városi Televízióban a „Legyen az ügyfelünk!” címet viselő, szolgáltatói magazinműsor. Az adásban a cég újdonságairól és érdekességeiről számol be a Magyar Vízügyi Kivitelezési Kft., a Szegedi Vízmű, a Szetáv Kft. és a hollandiai tapasztalatokat szerzett Szegedi Környezetgazdálkodási Kht. képviselője. A 45 perces műsorban több játékkal várja a nézőket Kisistók Tímea szerkesztő-műsorvezető.

Molnár-dixie

● Munkatársunktól

A szegedi Aranykorona étteremben (Victor Hugo u. 6.) működő Molnár Dixieland Klubban ma este 7-11 óráig várják a könnyű dzsessz kedvelőit.

● A varázslásokra egy kő a belépő Magevő Tollasbéka kolóniája

Szalma Valéria szabadtéri múzeumot tervez a tanyán. (Fotó: Miskolczy Róbert)

Dolgozott fazonfőcelőként, nadrághajtóka-vasalóként és kérészként. Most őskori cserépedényeket reprodukál és skanzen épít egy zombói tanyán. A harminchárom éves Szalma Valéria, javas nevén Magevő Tollasbéka – csodabogar. Nálá jártunk.

Szalma Valéria világlelétben renitens gyermek volt. Az iskoláért nem rajongott, de nem azért, mert rossz tanuló volt, csak unalmasnak találta. A lányokat nem kedvelte, így aztán kizárólag fiúkkal játszott. Már amikor nem ült fenn az almafán kezében egy könyvvel, merthogy olvasni nagyon szeretett és szeret ma is. Valéria kilencszendős volt, amikor a család kiköltözött Petőfitelepről a zombói tanyára.

A kislány számára a pusztai csatangolások jelentették a legnagyobb szabadságot és boldogságot. Testvéreivel számtalan helyet fedezett fel a tanyavilágban. Ez az idilli kép tizenkét esztendősen korában tört szét, amikor visszakerült Szegedre, egy kollégiumba. A jó nevű belvárosi általános iskola elvégzése után a szentesi dísznövény-kert-

szeti szakközépiskolában tanult tovább. Valéria itt érezte meg igazán, hogy más, mint a vele egykorúak, más, mint a szülei, s nem akar úgy élni, ahogyan az édesanyja és az édesapja. A tizenéves lány mindent kipróbált: szavalóversenyre járt, atlétizált, belépett az ifjú gárdába. Ha nincs matematika, akkor talán az iskolát is elvégzi. De volt matematika, s három átbukdácolt év után otthagya a sulit.

Tizenhét esztendősen elment a Szegedi Ruhagyárba, ahol először fazonfőcelőként, majd nadrághajtóka-vasalóként dolgozott. Alig múlt tizenhét, amikor megszületett első gyermekét. A lányanya azt gondolta, hogy a csemetjé kitölti majd azt az űrt, ami gyermekkor óta lakozik benne. A piciben megtalálja élete értelmét, célját, sőt a kislánnyal saját helyét is kijelöli a világban. Mindez nem így történt. Bár közben világra hozott még egy kislányt és egy kislányt, a családanyaság rossz házassága miatt kútba esett. Egymaga maradt a tanyán kettő-, négy- és hatusztendős apróságaival. Nagy magányában verseket frogatott. Közel száz költeményt vetett papírra, amelyek egytől egyig

társtalanságáról és fájdalomról szóltak.

Ez a gyöttrődés talán az örületbe kergette volna, ha 1993. április 6-án nem állt be hozzá Jócó. Magony Józsefet – aki egyébként az említett nap óta az élettársa – előtte sohasem látta. Józsefet, mint később kiderült, Valéria édesanyja küldte a tanyára, mondván: tökéletesen összeillik a lányával. A próféta szólt belőle. Valéria és József úgy megtalálták egymást, mint zsák a foltját. A víz-gázszelző József hobbiként kutatta és kutatja a történelmet, ásványtant és néprajzot. Valéria 1995-ben rajta keresztül jutott el a Szekszárd melletti Regölybe, ahol kedvet kapott az agyagózáshoz. Majd később az őskori cserépedények reprodukálásához, amelyek készítésével kapcsolatosan minden fellelhető dokumentumot begyűjtöttek, s a fotográfiai és a korabeli leírások alapján Szalma Valéria nekiállt az ivópoharak, csanakok, csöbrök, hombárok és kultikus jellegű tárgyak gyártásának.

Mindemellett Valéria és József egy őskori skanzen is építenek a tanyán. Az Éria Colónia névre keresztelt szabadtéri múzeum a tervek szerint augusztus 11-én, déli 12 órakor nyílik meg. Ak-

kor, amikor páratlanul ritka természeti jelenségnek, a teljes napfogyatkozásnak lehetnek tanúi az itt élők. A földszánc, a lakógödör, a földbe vájt égetőkemencék, a fazekasműhely és a jurta már áll. Utóbbit már csak csatakkal (kévébe kötött, náddal és sással vegyes fűvel) kell szigetelni. Nyárig már csak a kézi malmot és a sütőkemencét kell megépíteniük. A szabadtéri múzeum objektumainál, csakúgy mint az edényeknél, a korabeli építési módot használják. A skanzen sámánisztikus-kultikus központként is működik majd, ahol a barbár ünnepeken varázslásokat tartanak, énekelnek és táncolnak. Ezeken az eseményeken Szalma Valéria Magevő Tollasbéka néven bűvös javas képességeit mutatja be. A belépő egy kő, amely örökös tagságot is jelent. Azért kő, mert az megtartja az énekes-táncos ünnepek pozitív rezgéseit.

Valéria túljutott élete nehezén, előtte a pálya. Mint mondja, meg sem áll Amerikáig. Az első lépést már megtette. Szeretne bekerülni a magyar származású, Amerikában élő Carolyn Bardos könyvébe, aki a világ fazekasművészetéről ad ki egy kötetet.

Szabó C. Szilárd

● Határon túli magyarok a felsőoktatásban

Sokan

önerőből tanulnak

A határon túlról hazánkba érkező magyar diákok annak ellenére vállalták, hogy magyarországi felsőoktatási intézményben tanulnak, hogy nagy részük semmilyen állami vagy intézményi támogatásban nem részesül. Azoknak, akik nem kapnak ösztöndíjat, a tanulással járó minden költséget maguknak kell fedezniük.

A hazai felsőoktatási intézményekben megközelítőleg ötezer határon túli magyar hallgató folytat tanulmányokat, közülük azonban csak mintegy 1500-an kapnak állami ösztöndíjat, a többiek önköltséggel tanulnak. A magyarországi egyetemekre és főiskolákra a határon túlról érkező magyarok ugyanolyan felvételi eljárással jelentkezhetnek és kerülhetnek be, mint az itthoni diákok. A magyar állam azonban csak azoknak nyújt ösztöndíjat, akik erre pályáznak a szomszédos országokban működő ösztöndíj tanácsoknál. Az oktatási minisztériumon belül működő határon túli magyarok titkárságán úgy tájékoztatták lapunkat, hogy évente mintegy 360 pályázót részesítenek ösztöndíjban. Sokan azonban úgy jelentkeznek, hogy nem adnak be pályázatot, és ha felveszik őket, akkor a tanulással járó összes költséget maguknak kell fedezniük. Ők talán abban bíznak, hogy az intézmény vagy valamelyik alapítvány nyújt némi támogatást számukra.

Az állami ösztöndíjas határon túli magyar diákok a havi hétezer forintos normatíván kívül tanulmányi eredményüktől függően ki egészítő ösztöndíjban is részesülnek, amely átlagosan

tizenegyezer forintot tesz ki. Ezeket a juttatásokat Márton Áron Kollégium nyújtja a hallgatók számára. A szervezet azzal is próbálja csökkenteni a hallgatók kiadásait, hogy szociális alapjából évente több alkalommal egyszeri támogatást nyújt az arra pályázókra. Ezenkívül valamennyi állami ösztöndíjas hallgatót felveszik a felsőoktatási intézmények kollégiumaiba.

A szegedi és a többi déalföldi felsőoktatási intézményekben közel hétszáz határon túli magyar hallgató tanul. A József Attila Tudományegyetemre százötven olyan diák jár, akik a Márton Áron Kollégiumon keresztül kapnak ösztöndíjat. A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem graduális képzéseibe összesen 49 határon túli magyar diák vesz részt, közülük 38-an a Vajdaságban, heten Erdélyből, három Felvidékről, egy diák pedig Kárpátaljáról érkezett. A jugoszláviai háborús események miatt egyre több gazdasági orvosi- és fogorvostan-hallgató kéri átvételét szegedi orvostudományi egyetemre. Jelenleg hét a jelentkezési kérelem vár elbírására. A döntés során figyelembe veszik az állampolgárságot, valamint az, hogy hány hallgatónak mikortól tudnak ösztöndíjnyújtani. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola napali tagozatos hallgatói közül hetvenötven érkeztek az ország határain túlról, a legtöbb, 49-en Romániából. A központi támogatásoktól a főiskolán az 1990-es évek elején létrehozott Juhász Gyula Alapítvány, illetve a Főiskolások a Szegedi Universitásban Alapítvány pályázataival segíti határon túli diákokat.

Hegedűs Szabolcs

Továbbtanulás a Vajdaságból

A Vajdaságból hazánkba érkezett magyar fiatalok felsőfokú továbbtanulásának lehetőségeiről tájékoztatták az érdeklődőket a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatói önkormányzatának tagjai kedden a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közösségének szegedi irodájában.

Akár külföldön, akár Magyarországon teszi le valaki az érettségét, lehetősége van arra, hogy hazai felsőoktatási intézményben tanuljon tovább – hangzott el azon a beszélgetésen, amelyen a Vajdaságból érkezett magyar fiatalok felsőfokú továbbtanulási lehetőségeiről tájékoztatták a jelenlévőket a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatói önkormányzatának tagjai. A Magyarországon érettségizettek viszont könnyebb helyzetben vannak, mert ők ugyanúgy kaphatnak ösztöndíjat, mint a magyar állampolgárságú diáktársaik. A többiek csak akkor jutnak támogatáshoz, ha a határon túli magyar ösztöndíj tanács elfo-

gadja pályázatukat, és úgy nevezett állami ösztöndíj segítségével magyarországi továbbtanulásukat. A főiskolára mindenkit felvesznek függetlenül attól, hol érettségizett –, aki eléri a felvételi ponttartárt. A továbbfelsőfokú tanulmányok folytatásában azonban nehézséget okozhat, hogy másik országban megszerzett diplomákat sem Jugoszláviában, sem Magyarországon nem fogadják el.

A hazánkban érettségizett, és a főiskolára felvett diák többféle támogatásban részesülhet. Kaphat tanulmányi ösztöndíjat, amely köztársasági ösztöndíj esetében 19 ezer forint is lehet, igényelhet szociális vagy lakhatási támogatást, illetve nyelvpótlékot. A diákok pénzügyeit a hallgatói önkormányzat képviseli intézi, az állami ösztöndíjak esetében az Apáczai Csere János Szakkollégium folyósítja a támogatást. A anyagi juttatásokon kívül határon túli hallgatók is részesülhetnek kollégiumi elátásban havi 3000-3500 forintért.

H. 54

● Enigma-kárvallottak, egy csapatban

Kétszázmillió forint a tét

Nemrégiben megalakult Szegeden az Enigma Invest Értékpapír-kereskedő és Befektetési Szolgáltató Rt. hitelezői választmánya. A kisbefektetők azért fogtak össze, hogy érdekeiket érvényesítsék, közös erővel próbálják meg visszakapni a pénzüket, ami képviselőjük szerint nem tűnik reménytelen vállalkozásnak.

A szegedi brókeresdők közül kétségkívül a legviharosabb, a befektetők szempontjából pedig a legdrámaibb az Enigma csödjé, hiszen vezetői eltűntek az országból, jelenleg is nemzetközi körözés alatt áll-

nak, számítógépes nyilvántartásukat pedig megsemmisítették. Az Enigmával kapcsolatban eddig mindig csak rendőrségi körökből származó információkat tett közzé lapunk is, nem foglalkoztunk azzal, mi lesz a kárvallottak sorsa. Holott az ügy polgári jogi része jóval bonyolultabbnak ígérkezik.

A jelenleg felszámolási eljárás alatt álló Enigma áldozataiban azonban összefogtak, május első hetében megjelentek a megalakuló hitelezői választmány első ülésén, s a továbbiakban megpróbálják érdekeiket érvényesíteni. A hitelezők öttagú választmányát választották, amelynek elnöke dr. Major Mária ügyvéd lett (öt korábban

már a befektetők egy csoportja megkereste azzal a kéréssel, hogy képviselje az érdekeiket).

A választmány ülésén előbb Szondi György felszámolóbiztos tájékoztatta a hitelezőket arról, hogy a Fővárosi Bíróság 1998. december 25-i kezdő időponttal rendelte el az Enigma Invest Rt. felszámolását (a hirdetmény a Cégközlönyben 1999. február 4-én jelent meg). A felszámolási eljárást különben az Állami Pénz- és Tőkepiaci Felügyelet (ÁPTF) kezdeményezte 1998. november 25-én, s felügyelőbiztost rendelt ki az Enigma élére.

A felszámolás megkezdését követően 167 hitelező jelentett be igényt több mint 211 millió forintba. A jelenlegi helyzet az,

hogy mivel az adósokról és a hitelezőkről szóló nyilvántartások eltűntek, még zárómérleg sem készíthető a tevékenységről. A MÉB Rt.-nél, valamint a Keler Rt.-nél értékpapírszámlán elhelyezett részvények 1999. április 28-i forgalmi értéke a fennálló hitelezői követelések – a ma még nem pontosan ismert felszámolási kiadásokat is belekalkulálva – 30-35 százalékát fedezhetik. (Sajnos, a befektetők kezében lévő dokumentumok nem tekinthetők egy pénzügyi elszámolás alapját képező nyilvántartásnak.)

Elképzelhető, hogy befektetéseik jelentősebb részéhez is hozzájuthatnak az emberek – mondta el lapunknak dr. Major

Mária ügyvéd. Felmerülhet ugyanis az ÁPTF, valamint a Befektetvédelmi Alap (BEVA) felelőssége is. Az ÁPTF-e azért, mert korábban is felfigyelhetett volna arra, hogy a rt. alapításához szükséges 100 millió forint csak egy napig „tartózkodott” a banki számlán.

Az ügyben feltétlenül előrelépés, hogy lezárult egy korszak, lezárult a hitelezők, kárvallottak jelentkezésének határideje. Most már a jövőre kell koncentrálni – véli dr. Major Mária –, arra, hogy mit lehet tenni, valamint arra, milyen „mögöttes” felelősséget lehet a későbbiekben bíróság előtt megállapíttatni.

Fekete Klára